

HET KERKHOF AAN DE NIEUWPOORTSESTEENWEG

door Ivan VAN HYFTE

Van alle dodenakkers spreken de militaire kerkhoven mij het meest aan. Symmetrische zerkjes broederlijk naast elkaar, rechtlijnige tracés, geen pompeuze mausolea of klassieke grafkapellen zoals op het - bij momenten - prachtig openluchtmuseum van grafkunst aan de Nieuwpoortsesteenweg.

"Iedereen is gelijk in de dood" hoorde ik er een oud vrouwtje opmerken dat op beide knieën een graf schrobde. Fout, dacht ik, zeker niet wat de onafwendbare teraardebestelling betreft. Die zonnig-koude oktoberwandeling tussen rijke en gewone vergankelijkheid maakte me thuis nieuwsgierig naar het verleden van zoveel beeldende grafkunst.

In een "Ville d'Ostende. Règlement sur les inhumations et le service du transport des morts" (uitg. J. DAVELUY) vond ik maatschappelijk de 19e eeuw terug.

Reeds vóór de aanleg van Oostendes oud kerkhof dacht men vanuit een gelaagde hiërarchische opvatting : 6 zones volgens stand en bezit. Die zijn er evenwel nooit gekomen, wel de tijdelijke en eeuwige vergunningen.

Toch keurde de gemeenteraad op 6 april 1881 een inwendig reglement goed waarbij niet minder dan 6 categorieën van begraven als volgt geprijsd waren. 1e categorie : 100 ₣, 2e : 80 ₣, 3e : 40 ₣, 4e : 25 ₣, 5e : 15 ₣ en de 6e : 8 ₣. Ouders van afgestorven kinderen beneden de twaalf jaar konden kiezen tussen 20, 10 en 4,5 ₣. Het transport en de begrafenis van hulpbehoevenden was gratis; het Bureau van Weldadigheid besliste daarover. Voor alle 6 categorieën was een lijkwagen met twee zwarte paarden, "convenablement harnachés", ter beschikking. Wie een span met vier paarden wenste, betaalde een supplement van 50 ₣. Ook een metalen kist was nog eens 50 ₣ bijpassen.

Tijdelijke vergunningen duurden 7 jaar. Daarna werd de put, anderhalve tot 2 m. diep, opnieuw in de zandige grond gedolven. Wanneer menselijke resten te voorschijn kwamen, moesten die met zorg elders begraven worden (art. 43).

Helemaal anders verliep het in de notabele families zoals VAN ISEGHEM, STAESSENS, JACQUELOOT e.a. Het schepencollege verleende hen een concessie voor grond nadat het plan, het monument en het aantal voorziene plaatsen goedgekeurd was. Per m² betaalde men 100 ₣ en daarbovenop een kwart (minimum) voor het Bureau van Weldadigheid. Iedere concessie mat minstens 2,25 m².

Ter illustratie van de tijdsgebondenheid van veel verordeningen : art. 54 - "Wanneer een monument dreigt in verval te geraken, moet de eigenaar het behoorlijk herstellen binnen de 8 dagen". Wat zou de huidige kerkhofbewaker denken als hij nu losgeraakte stenen, ingevallen onleesbare zerken en gebroken dekplaten vastmetselt ?...

Vroeger was die man een bewaker-grafdelver met politionele macht. Hij onderhield het kerkhof en hielp de dragers en begeleiders. Iedere voormiddag moest hij om de instructies bij de officier van de Burgelijke Stand. Ook was hij verplicht te wonen in het wachthuisje op het kerkhof, waar het hem verboden was drank te slijten. Hij moest er een dodenregister op na houden. Ook nu nog maken stamboomonderzoekers dankbaar gebruik van dit belangrijk

document dat soms identificatie-moeilijkheden oplost.

Hoe lang kunnen wij nog "darling little Maggie", het dochttertje van kapitein BORTHWICK, ontroerd bewonderen ? Een "eeuwigheid" hopelijk...

OOSTENDSE MUZIEKMAATSCHAPPIJEN

door Norbert HOSTYN

DE KONINKLIJKE STADSHARMONIE

De Stadsharmonie werd gesticht in 1904. Dit korps was gegroeid uit de "Société Euterpe". Het eerste bestuur bestond uit Arthur VAN GLABBEKE, Daniël VAN CRAEYNEST, Georges DAVELUY, muziekschool-directeur Léon RINSKOPF, Louis DE RIDDER en Arthur KOCKENPOO. De eerste twee dirigenten waren gekende gezichten : tot 1913 Ernest DE TAEYE (+ 5 april 1913), van 1913 tot 1921 Ernest PIERKOT (+ 27 december 1924). Van 1921 tot 1954 was Charles DETURCK dan de vaste dirigent van de Stadsharmonie.

De zomermaanden waren telkens het drukste seizoen voor de Stadsharmonie : op de kiosk van het stemmige Wapenplein brachten ze meerdere keren per week een concert van populaire harmoniemuziek. De belangstelling daarvoor was telkenmale zeer groot. Deze concertreeksen eindigden telkens medio september. Het sluitingsconcert van 1948 werd aangegrepen om Charles DETURCK speciaal te huldigen voor zijn jarenlange inzet : redevoeringen, bloemen, maar ook een portret, geschilderd door Emile BULCKE werd hem aangeboden.

Voor karnavaleske optredens beschikten de muzikanten van de Stadsharmonie over witte Pierrot-kostuums. Men noemde de groep bij die gelegenheid dan ook heel passend de "Pierrots". "De Plate" bezit tal van foto's waarop we de Stadsharmonie als "Pierrots" verkleed zien, alsook een exemplaar van deze outfit.

* * *

Anno 1954 bestond de Stadsharmonie 50 jaar. Groot jubileumfeest ! De Koning verleende het korps het predikaat "Koninklijke" en de Stad Oostende schonk haar harmonie zeven nieuwe trommels. Ze prijken trouwens op de groepsfoto die fotograaf ANTONY op 28 maart 1954 van de harmonie maakte.

Volgt nu de samenstelling van de Kon. Stadsharmonie in het jubeljaar 1954 :

Daniël VAN CRAEYNEST, Voorzitter		
André DANIELS, Ondervoorzitter		
Georges OCKET, Secretaris		
Robert PATFOORT, Bestuurslid		
Fernand OCKET, Penningmeester		
Charles DETURCK, Muziekoverste		
Guillaume VAN DEN BROUCKE, Muziek Onderoverste		
Louis VAN LOO, Chef Klaroen		
Emile DAMAN	Alfons QUARIN	Cyrille VAN ROOSE
Julien SIMONS	Jozef GYSELINCK	Maurice VAN ACKER
Oscar SAMYN	Richard DOIZE	François VAN HAVERBEKE
Roger SIMONS	Edouard VANDAELE	Marinus VAN TILBORGH
Albert VERVIER	Joseph POLS	Achiel VAN VAERENBERGH
Pierre LAUWERES	Alfons VAN BELLE	Frans SIMOENS
Marcel JACOBSEN	Fernand KEIRSEBILCK	Paul COMPTDAER